ISSN 2181-3187

VOKAL IJROCHILIGI SINFIDA TALABALARNING IJROCHILIK MAHORATINI SHAKILLANTIRISH

Norimboy Musayev Usmanovich
ChirchiqdavlatpedagogikaUniversiteti
Umumiypedagogikakafedrasio'qituvchisi
TojiboyevMuslimbekZafardiyoro'g'li
ChirchiqdavlatPedagogikaUniversiteti
Musiqata'limi 3-kurs talabasi
Nemataliev Elyor Muhamadali ogli
ChirchiqdavlatPedagogikaUniversiteti
Musiqata'limi 3-kurs talabasi

Annotatsiya: Mazkurmaqoladaoliyta'limtizimiMusiqata'limitalabalariningvokal xonandaligiijromalakalarinishakillantirishningo'zigaxosxususiyatlarihaqidafikr-mulohazalaryuritilgan.

Kalitso'zlar:vokal,ijrokonikmalari,ovozaparatlari, ovoznishakllantirish

Аннотация: В данной статье рассматриваются особенности формирования вокально-исполнительских навыков у студентов музыкального образования системы высшего образования.

Ключевые слова: вокально-исполнительское мастерство.Формирование звука звуковых устройств

Annotation: This article discusses the specific features of the formation of vocal performance skills of music education students of the higher education system.

Key words:vocal,performance skills, Forming the sound of sound devices

Vokal san'atimusiqiyijroningbirturisifatidaxonandagao'zfikrlariva his-tuyg'ulariniovoz, she'riyadabiytil, ifodaliohangorqaliifodaetish, hissiyotlarnijonliravishdayetkazishimkoniniberadi, ularningmaqsaditinglovchilargata'sirqiladiganmusiqiyvabadiiyyoshniyaratish, ulardaestetiktuyg'ularvaestetikhissiyotuyg'otish.Vokalasariniijroetishqiyinjarayonbo'lib, xonandadanyuqoridarajadagiistedodyokimuntazamtizimlimashg'ulotlarni talab qiladi. Ijrochilikko'nikmalarinishakllantirish - buovozaparatibarchaelementlarininguyg'uno'zarobir-biribilanhamohangtasirihamahamyatkasbetadi. Noto'g'ritanlangano'qitishstrategiyasibo'lsa, talabaovoziniyo'qotishimumkinvanoto'g'rio'qitishtaktikasiningnatijasitalabaningtomoqkasalligibo'lishimumkin.

Shuninguchunvokalnisamaralio'rganishuchuntalabalarningvokalmalakasiningbirqator o'zigaxosxususiyatlarinihisobgaolishkerak.

1. Ovozniboshqarish: Talabalarovoznito'g'rivasamimiytarzdaishlatishnio'rganishlarikerak. Bu ovozniqandayto'g'richiqarish, qo'llash, tonalniboshqarishvaboshqaasosiyamallarnio'zichigaoladi.

2. Ijrochiliktexnikasi: Talabalarijrochiliktexnikalarinio'rganishlarikerak. Bu texnikalarovozniboshqarish, mikrofonniishlatish, sahnada harakat qilishvaboshqaijrochilikjarayonlarinio'zichigaoladi.

3. Repertuartayyorlash: Talabalarrepertuartayyorlashnio'rganishlarikerak. Bu repertuartayyorlash, qo'shiqlarnio'rganish, ovoznimosmusiqiygamoslashtirishvaijrochilikdasturinituzishnio'zichigaoladi.Buyo'llartalabalarningijrochilikmahoratinirivojlantirishgayordamberadi. Ular ovoznisamimiyvayetuktarzdaishlatishnio'rganishorqaliijrochiliklariniyanadasifatlivasamaraliqilishlarimumkin.

Sinfdabolalamingijrochilikmadaniyatiulamingvokalvaxorijrochiligimaxoratlarigabog'liqbo'ladi. Vokal mahoratigaerishishashulaaytishdagiholat, nafasolish, tovushhosilqilishvato'g'ritalaffuzqilishningo'zaroaloqadorligigaasoslanadi. O'quvchilarningqo'shiqaytishdagiholati. O'quvchipartadaturibyokio'tiribkuylagandaqo'shiqaytishholatigarioyaetishishart. Bunda o'quvchigavdasinibukmasdan, o'rindiqqasuyanmasdanto'g'ritutish, yelkalamiyengilkerib, jag'niortiqchako'tarmasdan, bo'yinvaboshnito'g'ritutib, kaftlarinitizzalariustigayengilqo'yib, engashmasdano'tirishvaoyoqlariniyelkakengligidaerkinqo'yishkabiholatlardaniboratdir. Shuni aytibo'tishlozimki, to'g'rituribqo'shiqaytishko'nikmasinitezdahosilqilibbo'lmaydi. Bolalarqoidaniosonginatushinadilar, lekintezdaesdanchiqaradilar ham. Shu sabablio'qituvchibolalarqo'shiqkuylagandaqandayo'tirganliklarinidoimonazoratqilibturishilozim. Malakalio'qituvchidarsjarayonidabutunsinfbolalariga, ba'zanesaalohidabolalargato'g'rio'tirishqoidasinieslatibturadi. Bu bilano'qituvchidarsdauyushqoqlikruhiniyaratadi. Bu bolalaminigo'zlariniyaxshitutishlariga, diqqatnibirjoygato'playdiganbo'lishlariga, intizomlibo'libborishlarigayordamberadi. Ashulaaytishdagiholatbolalardasabr-toqatni ham tarbiyalaydi. O'rganilganqo'shiqlamiyaxshisi tik turibijroetgan ham ma'qul. Bunda ham jag' bir oz ko'tarilgan, oyoqlaryelkakengligida, qo'llaryondabo'lmog'i talab etiladi. Bu holatdapvozjaranglabchiqadi. O'qituvchibolalamiqo'shiqaytishuchuno'rinlaridanturayotganlaridashovqinsizerkinturishlarigao'rgatishlozimTalaba tovushiga o ’qituvchiningta'siretishusullari. Talabalarbilanbirinchidarslar.

ISSN 2181-3187

Xonandanitarbiyalashjarayonida o 'qituvchiturliusullardanfoydalanadi.Birinchi o 'rindavokaleshitishnitarbiyalashvamukammallashtiribborishganazoratbilanbarchavokalsifatlarinirivojlantirishturadi. Talabadaxonandalikjarangdorliginito'g 'ritashkiletishhaqidagitasavvurniishlabchiqishzarur.Ta'limdoimomusiqamateriallarimashq, vokalvabadiiyasarlarasosidaolibboriladi. To'g 'ritanlanganmusiqiymanbatovushnitarbiyalaydi. Mashq – bubilimolishningasosiyvositasi.Ularniqo'llashtalabalartovushidauchraydiganvatuzatishni talab etadigankamchiliklarni y o'qotishvositasibo'libxizmatqilishikerak. Ovozgasayqalberishmashqlari - mashqdanbadiiyasarlarga o 'tishuchunfoydalimanbahisoblanadi.

O'qituvchitomonidankattaodobsaqlaganholdabadiiypedagogikmanbatayyorlash talab etiladi. Manbalarnimusiqiy, vokal - texnikvaijroqiyinchiliklarinie'tiborgaolibtahliletish - o 'qituvchiningzaruriysifatihisoblanadi. Keng ko'lamlimusiqiypedagogikmanbalarniegallashvaularniqo'llaybilish - pedagogikfaoliyatmuvaffaqiyatitalablaridanbiri.

Asarnimuvaffaqqiyatliijrosiuchuno'rganishvaashulaaytishusulikattaahamiyatkasbetadi. O'quvchiasarlarustidaishlashuslubinikengkulamlivaturli -tuman repertuarlamitezroq o 'zlashtiribolishiuchuno'rganishikerak.Tovushsifatini k o 'zlangannatij:adatarbiyalashdaovozniko'rsatabilishkattaahamiyatkasbetadi.

Ko'rgazmaliqurollar k o 'raoladiganvasoda bo'lganiuchun ham kerakliko'nikmalamishaxsantopishgamajburetadi.Buning uchun o 'qituvchining o 'zi ham yaxshiovozgaega b o 'lishilozim

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Razzoqova M. Akademik xonandalikasoslarigakirish. Toshkent- “Sharq” -2015
2.Pirmatov SH. Vokal texnikasiasoslari.Toshkent – Turon.2011 – 81b.